

Схвалено
педагогічною радою
протокол №6 від 31.08.2021

Затверджую:
Керівником ліцею
Т.Гринишин

Освітня програма Старобогородчанського ліцею на 2021-2022 н. р.

Розділ 1. Призначення ліцею та засоби його реалізації.

Тип закладу – ліцей

Кількість класів: 1-4 класи – 8; 5-9 класи – 10; 10-11 класи -3.

Кількість учнів: 415

1-4 кл. – 150; 5-9 кл. – 210; 10-11 кл.-55.

Інклюзивних класів -2, у них дітей -3.

Режим роботи закладу:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять – о 08 годині 30 хвилин.

Навчальний заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і самореалізація особистості учня, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві, готова до трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями навчального закладу є:

- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів;
- формування і розвиток творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- розвиток особистості учня, його здібностей та талантів;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

У відповідності до чинного законодавства загальноосвітній навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта

II ступінь – базова загальна середня освіта

III ступінь- повна загальна середня освіта

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави.

У навчальному закладі створені та функціонують: предметні методичні об'єднання вчителів, психологічна служба.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в школі сприяють система ІСУО та програма КУРС Школа.

Ліцей намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; це ліцей компетентнісного розвитку і самовдосконалення. Тобто, щоб дитина, навчаючись в ліцеї, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти

наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини.

Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому, управління ліцеєм зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи ліцею з метою, яку колектив ліцею поставив перед собою. Ліцей працює на засадах “педагогіки партнерства”. Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника ліцею.

Освітній процес у ліцею спрямований на формування у випускника ліцею ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно

керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею.

Враховуючи призначення ліцею працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм ;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування.

Освітня програма дошкільного підрозділу розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту» та Концепції Нової української школи.

Робочий навчальний план для 1,2,3і 4 класу розроблено за Типовою освітньою програмою для 1-4 класів , розробленою під керівництвом О.Я. Савченко.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.*

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний,

інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Старобогородчанського ліцею

для навчання на I ступені загальноосвітнього навчального закладу

**(за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом
О.Я.Савченко)**

на 2020-2021 н.р. Наказ МОН від 08.10.19 №1272

Освітні галузі Класи	Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на	Кількість годин на	Кількість годин на
			1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантний складник						
Мовно-літературна	Українська мова		7	7	7	7
Іншомовна	Іноземна мова		2	3	3	3
Математична	Математика		4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров’язбережувальна галузі)	Я досліджую світ		3	3	3	3
Мистецька	Музичне мистецтво		1	1	1	1
	Образотворче мистецтво		1	1	1	1
Технологічна	Трудове навчання		1	1	1	1
Інформатична	Інформатика			1	1	1

					3
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		19+3	21+3	22+3	22+3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК					
Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової		1	1	1	1
Християнська етика		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Всього без врахування поділу класу на групи		23	25	26	26

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову та варіативну складову робочого навчального плану.

Робочий навчальний план для 5-9 класів складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти для **5-9 класів з українською мовою навчання і вивченням однієї іноземної мови**, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року №405

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Старобогородчанського ліцею
для навчання на II ступені загальноосвітнього навчального закладу
на 2021-2022 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	5-А	5-Б
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	-	-
	Основи правознавство	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	4 + 0,5	4 + 1
	Алгебра	-	-
	Геометрія	-	-
Природознавство	Природознавство	2	2
	Біологія	-	-
	Географія	-	-
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
	Астрономія		
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
	Захист Вітчизни		
РАЗОМ		23,5+3+0,5	23,5+3+1

ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА		
	Кількість годин на тиждень у класах	
Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової	3	2,5
Християнська етика	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	28	28
Факультативи, індивідуальні та групові заняття, курси за вибором	2	1,5
Всього без врахування поділу класу на групи	27+3	27+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Старобогородчанського ліцею
для навчання на II ступені загальноосвітнього навчального закладу
на 2021-2022 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	6-А	6-Б
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавство	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	4+0,5	4+0,5
	Алгебра	-	-
	Геометрія	-	-
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
	Астрономія		
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
	Захист Вітчизни		
РАЗОМ		26,5+3+0,5	26,5+3+0,5

	ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА	
	Кількість годин на тиждень у класах	
	6-А	6-Б
Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової	3	3
Християнська етика	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	31	31
Факультативи, індивідуальні та групові заняття, курси за вибором	2	2
Всього без врахування поділу класу на групи	30+3	30+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Старобогородчанського ліцею
для навчання на II ступені загальноосвітнього навчального закладу
на 2021-2022н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	7-А	7-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавство	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика		
	Алгебра	2+0,5	2+0,5
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
	Астрономія		
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
	Захист Вітчизни		
	РАЗОМ	28+3+0,5	28+3+0,5

ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА		
	Кількість годин на тиждень у класах	
Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової	2	2
Християнська етика	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	32	32

Факультативи, індивідуальні та групові заняття, курси за вибором	1	1
Всього без врахування поділу класу на групи	30,5+3	30,5+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Старобогородчанського ліцею

для навчання на II ступені загальноосвітнього навчального закладу

на 2021-2022 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	8-А	8-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавство	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика		-
	Алгебра	2+1	2+1
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	2	2
	Астрономія		

Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
	Захист Вітчизни		
РАЗОМ		28,5+3+1	28,5+3+1

	ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА	
	Кількість годин на тиждень у класах	
	8-А	8-Б
Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової	2	2
Християнська етика	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33
Факультативи, індивідуальні та групові заняття, курси за вибором	1	1
Всього без врахування поділу класу на групи	31,5+3	31,5+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Старобогородчанського ліцею

для навчання на II ступені загальноосвітнього навчального закладу

на 2021-2022 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2

	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавство	1	1
Мистецтво			
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика		-
	Алгебра	2+0,5	2+0,5
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
	Астрономія		
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
	Захист Вітчизни		
РАЗОМ		30+3+0,5	30+3+0,5

	ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА	
	Кількість годин на тиждень у класах	
	9-А	9-Б

Додатковий час на навчальні предмети інваріантної складової	2,5	2,5
Християнська етика	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33
Факультативи, індивідуальні та групові заняття, курси за вибором	1,5	1,5
Всього без врахування поділу класу на групи	33+3	33+3

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Варіативна складова навчального плану використовується на:

- вивчення курсу «Основи християнської етики» по 1 годині в 5-9 класах.
- 5-А клас –курс за вибором «Культура добросусідства»-1 година;
- 5-Б клас- факультатив з англійської мови – 05 годин ;
- 6-А клас –курс за вибором «Міфологія Стародавнього світу»-1 година ;
- 6-Б клас –курс за вибором «Вчимося жити разом»-1 година ;
- 7-А клас –факультатив з математики «Вибрані питання алгебри»-1 година;

- 7-Б клас-курс за вибором «Українознавство»-1 година;
- 8-А клас –факультатив з історії -1 година;
- 8-Б клас – курс за вибором «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе»-1 година
- 9-А клас -факультатив з англійської мови «Пізнаймо Україну»-1 година;
- 9-Б клас – факультатив з історії «Видатні постаті України кінця 18 -19 ст.»-1 година ;
- 9-А,Б класи-факультатив з хімії «Хімія в побуті»-1 година.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Старобогородчанського ліцею

для навчання на III ступені загальноосвітнього навчального закладу

на 2021-2022 н.р.

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10	11-А	11-Б
Базові предмети ¹	35	26	26
Українська мова	4	4	4
Українська література	4	4	4
Зарубіжна література	1	1	1
Іноземна мова ²	2	2	2
Історія України	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1
Громадянська освіта	2	0	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2	2
Географія	1,5	1	1
Фізика і астрономія	3	4	4
Хімія	1,5	2	2

Фізична культура ⁴	3	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3	3
Додаткові години ¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	3	4	4
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38

Варіативна складова навчального плану використовується на:

- 10 клас- курс за вибором «Основи християнської етики» - 1 година;
факультатив з англійської мови «Іноземна мова у професійному
самовизначенні»- 1 година ;
факультатив з історії
- 11-А клас факультатив з української мови- 1 година;
факультатив з математики -1 година;
факультатив з біології – 1 година ;
- 11-Б клас факультатив з української мови- 1 година;
факультатив з математики комплексна пі-1 година;
факультатив з біології – 1 година ;
- 11-А, Б класи –факультатив з англійської мови -1 година ;
- 11- А, Б класи факультатив з історії -1 година.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу (легка атлетика, баскетбол, футбол, теніс, бадмінтон, волейбол).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Очікувані результати навчання.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати

		свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та

		технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення;

		аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві;

		усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними

темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються міжкласові та загальношкільні проєкти.

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусія, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу.

Відповідно до Закону України „Про освіту” тривалість уроку в 1 класах - 35 хвилин, в 2-4 класах встановлюється 40 хвилин, в 5- 11 класах – 45 хвилин. Тривалість перерв, під час яких відбувається харчування школярів – 30, 20 хв.

Школа працює за п'ятиденним робочим тижнем, початок занять о 8.30.

Структура:навчальні заняття за семестровою системою, організовані у такі терміни:

перший семестр з 1 вересня по 31 грудня 2021 року;

другий семестр з 17 січня по 7 червня 2022 року.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Реалізація змісту освіти у школі та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти І,ІІ,ІІІ ступенів:

Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас, Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1273;
Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас, Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1272;

Програми для 5-9 класів, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804:

УКРАЇНСЬКА МОВА, 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

Історія України. Всесвітня історія 5–9 класи. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

МАТЕМАТИКА 5–9 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ФІЗИКА 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ХІМІЯ 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

БІОЛОГІЯ 6– 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ІНФОРМАТИКА 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 –9 класи, 2017;

ГЕОГРАФІЯ 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА, програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (2012 р. зі змінами 2015-2017 рр.);

МИСТЕЦТВО 5– 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ПРИРОДОЗНАВСТВО 5 клас. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5 –9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 2017;

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи, 2017;

Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів, 2017.

Типова освітня програми для 10-11 класів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408:

Програми курсів за вибором та факультативів:

Барщевський Т. Навчальна *програма* для загальноосвітніх навчальних закладів. Основи *християнської етики*. 1-11 класи, 2010.

О.Глазова, Ю.Кузнецов. ПРОГРАМА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ “УКРАЇНСЬКА ФРАЗЕОЛОГІЯ” ДЛЯ 8 КЛАСУ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, 2005.

І.Хронюк. Програма факультативного курсу «Психологія спілкування» 5-7 КЛАСИ, 2013.

Історія України //Шкільний світ -2010.-№2.

Збірник навчальних програм для учнів 10-11 класів суспільно гуманітарного напрямку старшої школи . К.2010 рік.

А. Ціпко; Т. Бойко; О. Газізова. Київ.2020. «Українознавство» ,5-11 класи, навчальна програма з курсу за вибором для закладів загальної середньої освіти України.

Програми курсів за вибором і факультативів з української мови Київ «Грамота» 2011.

Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах (Лист Міністерства освіти і науки , молоді та спорту України №1,4 (18-Г-362 від 29.06.2010 р.)

І.Нікітіна –автор програми вчитель методист спеціалізованої школи №10 Суми липень 2020 «Міфологія Стародавнього світу» . Програма курсу для 6 класу .

Н.С.Прокопенко; О.П.Вакуленко; О.В.Єргіна Збірник програм для допрофільної підготовки та профільного навчання.

І.М. Бармак . Узагальнення шкільного курсу біології .Збірник навчальних програм , курсів за вибором і факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання рекомендованих для використання у закладах загальної середньої освіти. Лист ІМЗО від 20.08.2019. №22 1/12-Т-873.

Т.В.Воронцова курс за вибором «Вчимося жити разом» 5-11 класи .Програма розвитку соціальних навичок 2017рік. Київ. Видавництво « Алатон».

О.Я.Коваленко; Л.М.Калініна; Н.В. Ананьєва; К.А. Рябченко. Навчальна програма «Елективних курсів з іноземних мов». Київ .Педагогічна думка .2015 рік . 10-11 клас.

А. Несвіт. Г. Ворон. Н. Беленя. Авторська програма факультативного курсу з англійської мови « Навчання ситуативного спілкування» 5-7 кл. «Генеза»..Лист ІТЗО від 23.11.2011 №1.4/18-Г-781.

